

Cinc motius per a la unitat a les europees

«Internament hi ha diferències estratègiques, però els objectius són compartits i així ens hem d'explicar a Europa»

Unitat. Unitat. Unitat. Mentre s'acosta el gran judici a l'independentisme que viurem a partir de gener, creix el corrent de fons que reclama unitat. En l'àmbit estratègic, però (sovint) també electoral. La dificultat és evident, especialment quan hi ha un govern en joc.

No sorprèn doncs que en reunions amb eurodiputats, assessors i diplomàtics la qüestió de la fragmentació interna de l'independentisme hi sigui present. Cap conversa d'una mínima profunditat evita el tema. A l'exterior la divisió electoral i estratègica preocupa als aliats, desconcerta els indiferents i anima els contraris a la causa catalana.

La voluntat del vicepresident Junqueras d'encapçalar una llista d'ERC a les europees ha estat complementada aquesta setmana per la del president Puigdemont de ser-ne el número 2 si es vol fer una candidatura unitària. La idea, que recentment ha estat impulsada per Carod-Rovira i Ramon Tremosa, agafa volada i permet a l'independentisme imaginar un espai d'unitat complementari a la previsible lluita pel control dels municipis.

A continuació exposo alguns motius/objectius que em sembla que fan de la llista unitària a les europees un instrument especialment útil:

1. Aconseguir un resultat incontestable

En unes eleccions com les europees (històricament amb una participació molt baixa), una llista unitària sumada al xoc emocional pels judicis pot resultar l'estímul per aconseguir una participació de l'independentisme molt per sobre de la mitjana de l'unionisme i la resta de l'estat espanyol.

També seria una llista que permetria canalitzar la indignació democràtica de molts catalans que, sense ser independentistes, donin suport a l'autodeterminació i vulguin enviar un missatge a Europa de rebuig a la presó i l'exili.

Seria possible assolir un 50% de vot? No és el mateix tenir dues llistes independentistes amb 600.000 vots cada una que una de sola amb la confiança d'1,5 milions d'electors.

2. Internacionalitzar (encara més) la situació de presos i exiliats

Una llista amb el vicepresident Junqueras i el president Puigdemont, no només guanyaria les eleccions a Catalunya sinó que seria una de les sensacions de la campanya a escala europea (i estatal). La imatge de la victòria electoral, malgrat presó i exili, seria un missatge potentíssim amb un recorregut mediàtic important. Un any i mig després de l'1 d'Octubre, l'independentisme demostraria estar més viu que mai.

Malgrat que probablement no podrien agafar l'acta (cal prometre el càrrec a Madrid per poder exercir a Brussel·les), aquest fet encara ressaltaria més l'anomalia democràtica. La llista, composta com acordessin els partits i la societat civil, hauria d'estar pensada al 100% per reivindicar la llibertat dels presos polítics, el retorn dels exiliats, el dret a l'autodeterminació del poble català i el seu exercici legítim l'1-O com a expressió màxima d'uns valors europeus que precisament és Espanya que trepitja.

3. Autodeterminació: una idea pròpia sobre el futur d'Europa

La Unió Europea viu i viurà un dels períodes més turbulents des de la seva creació. Les veus clamant per la seva reforma (o contrareforma) són creixents, i dins el gran debat europeu és important que l'independentisme (unit) faci sentir la seva veu i posi al centre l'autodeterminació, la defensa dels drets civils i els abusos del centralisme.

La llibertat dels territoris per poder decidir el mateix futur (sigui quin sigui), així com tenir capacitat per generar dinàmiques econòmiques pròpies són fonamentals per afrontar els reptes de la globalització.

No només a Catalunya, sinó a molts punts d'Espanya i Europa, el centralisme significa un perill per a la prosperitat de molts ciutadans europeus. El Brexit significarà una pèrdua de poder molt tangible per a l'Europa de les regions federals i els Estats petits, l'independentisme català té molt a aportar en la defensa de l'Europa de les urnes i el comerç.

Una Europa que no protegeixi els drets civils bàsics i la democràcia arreu del territori és una Europa que acabarà escanyada per l'autoritarisme i els dobles estàndards. En l'era de Trump i enfront de l'auge autoritari de la Xina, només una UE que entengui el cas dels catalans podrà representar una alternativa vàlida i atractiva.

Seria possible fins i tot unir altres forces de l'Estat que representin la mateixa idea en la línia de què proposa el president Torra? Seria possible bastir al Parlament Europeu un grup de pressió potent que posi l'autodeterminació al centre del debat? La potència de la llista unitària obre escenaris també en el debat públic europeu (i espanyol?).

4. Més representació, més veus, més força

Una llista unitària no només comportaria un augment significatiu del vot independentista a les europees, també de la seva representació.

Actualment hi ha tres eurodiputats independentistes (haurien de ser 4 si CDC no hagués compartit coalició electoral amb Unió el 2014), però en podrien ser el doble. Gràcies a l'efecte multiplicador d'una llista única en una circumscripció electoral també única (a les europees les llistes són per tot Espanya), l'independentisme podria beneficiar-se de l'augment d'eurodiputats per l'estat espanyol (passa de 54 a 59).

Per altra banda, cada eurodiputat té dret a tenir tres persones treballant a la seva disposició al Parlament Europeu, i com a mínim una altra a la seva localitat o regió.

Finalment, cal tenir en compte l'omnipresència de les estructures de l'estat espanyol i els seus partits polítics majoritaris a la UE.

A Brussel·les hi ha 3 ambaixades espanyoles (en una sola d'elles hi treballen 250 persones), un consolat, una trentena llarga d'eurodiputats espanyols frontalment oposats al dret a l'autodeterminació, un Instituto Cervantes que mai ha fet un acte en ni sobre el català, i diverses persones de confiança tant en els gabinets dels comissaris europeus com en l'administració europea, teòricament neutral.

Tenir un, dos o tres eurodiputats més (i els consegüents assistents i assessors) és fonamental per a l'independentisme al capdavant de Brussel·les, encara més tenint en compte la presència dels exiliats.

Caldrà valorar també l'experiència dels eurodiputats independentistes en actiu, que han fundat la Plataforma Europea pel diàleg amb Catalunya i que ja compta uns 40 eurodiputats.

5. Units en la diversitat

Al Parlament Europeu, per sort, no existeix la disciplina de vot. És a dir, no cal que eurodiputats del mateix grup votin sempre el mateix a risc de ser sancionats. És més, fins i tot es permet que eurodiputats que han compartit llista formin part de grups parlamentaris diferenciats.

Ambdues són qüestions importants, perquè permetrien a l'independentisme explicar les seves diferències internes amb tota normalitat malgrat compartir cartell electoral. Unitat electoral no vol dir uniformitat en l'acció.

Entenent tanmateix una qüestió: una representació de 6 eurodiputats independentistes units al mateix grup parlamentari, podria aconseguir una certa presència institucional que fins ara ha estat limitada per la fragmentació en diferents grups.

Aquests són 5 motius perquè l'independentisme vagi unit a les europees, segurament en podríem trobar d'altres. Internament hi ha diferències estratègiques, però els objectius són compartits (llibertat presos polítics i exiliats, autodeterminació, mediació internacional i independència) i així ens hem d'explicar a Europa. La roba bruta es renta a casa, a Brussel·les l'independentisme necessita unitat, molts bons resultats i molta, molta feina.